

GUSTAV ERNST

FAUST

De personen:

Faust

Mephisto, hermafrodit

Greetje, een zwart meisje

Valentijn, een zwarte jongen

Wagner

De galeriehoudster

De leraar

De vrouw van de leraar

De industrieel

De vrouw van de industrieel

De rechtse politicus

De groene politica

De man van de groene politica

De maatschappelijk werkster

De dokter

De plaats:

Kunstgalerie

© Copyright Gustav Ernst, Wenen 1995,

Verlag der Autoren - Frankfurt am Main

© Copyright Nederlandse vertaling: Tom Kleijn 1995

EEN DE VERNISSAGE

FAUST

Maar ik geniet toch! En hoe ik geniet, mijne Dames en heren, ik doe niets anders dan genieten! Ik heb nog nooit wat anders gedaan in mijn leven, – nog nooit iets anders willen doen – dan genieten! Ik ben niet negatief, dan vergist u zich, integendeel, ik ben positief! Kijkt u toch: de beste spiritualiën, de beste wijnen, alleen het beste van het beste! Ik ben een fanatiek genotsmens – hoort u – de meest fanatieke positivist die er bestaat! Zo positief als ik ben, is hier niemand! Zo genotzuchtig als ik – zo over de onverdraaglijk uiterst bezeten genotzucht heen ook nog eens op het onverdraaglijk uiterst bezeten van genotzucht – is hier niemand, zou ook, onder ons gezegd, niemand hier kunnen zijn, niemand zou deze genotzucht ook maar één moment in zich kunnen verdragen – laat staan ook werkelijk genieten – zonder erdoor opgeblazen te worden, compleet met zijn genotzucht – die in werkelijkheid nooit zijn genotzucht kan zijn geweest – hier tegen de muur te pletter slaan tussen de schilderijen en op de schilderijen, door zijn genotzucht zogezegd uit zichzelf door de huid heen naar buiten tegen de muur aan flarden uit elkaar te spatten, deze genotzucht namelijk – begrijpt u – zou ogenblikkelijk een hoeveelheid genot eisen, van het ene ogenblik op het andere, die u niet alleen ogenblikkelijk niet, maar helemaal niet, ook in driehonderd jaar niet, in staat zou zijn uit uzelf tevoorschijn te halen en daadwerkelijk op het vereiste moment te leveren. Alleen al de poging, aan deze eis te voldoen, zou een genotsenergie aan het rollen brengen, die uw krachten te boven gaat, u onbarmhartig – gelooft u mij – in stukken zou scheuren!

DOKTER

En u niet?

FAUST

Nooit! Wodka!

RECHTSE POLITICUS

Wodka voor onze genotsatleet!

GROENE POLITICA

Genotskunstenaar!

(Valentijn bedient. Faust zuipt.)

LERAAR *(tegen zijn vrouw)*.

Heb ik je teveel beloofd?

INDUSTRIEEL

Is hij niet grandioos?

VROUW VAN DE INDUSTRIEEL

Om te zoenen!

MAATSCHAPPELIJK WERKSTER

Fantastisch! Te gek!

MAN VAN DE GROENE POLITICA

Die kan er wat van, ik moet zeggen ...

GROENE POLITICA *(tegen hem)*.

Ssst! *(tegen Faust)* En waarom nooit!

DOKTER

Ja, waarom nooit?

RECHTSE POLITICUS

Waarom nooit?

GROENE POLITICA

Rustig! Rustig!

FAUST

Omdat ik vanaf het begin af aan... (*hij zuipt*) ... samen met mijn ontwikkeling, die vanaf het begin af aan een genotzuchtontwikkeling was, begrijpt u – vanaf het begin af aan moet dat een genotzuchtontwikkeling zijn geweest – al de noodzakelijke voorwaarden mee ontwikkeld heb, met inzet van alle krachten – van de laatste krachten – mee ontwikkeld heb, die mij in staat stellen, genot-zuchtig te zijn, de genotzucht te allen tijde te kunnen bevredigen! Het te-allen-tijde-genotzucht-bevredigen verschaft eigenlijk pas de mogelijkheid haar te allen tijde te kunnen bevredigen, onophoudelijk moet zij zo volledig mogelijk bevredigd worden, en zij wil ook zo volledig mogelijk bevredigd worden, natuurlijk, om volledig bevredigd te kunnen worden! Ik word immers ook onophoudelijk van de ene volledige bevrediging naar de andere gejaagd, moet mij ook laten jagen – moet mij ook willen laten jagen – om volledig te kunnen bevredigen, om niet in een ogenblik van achteloos gehandhaafde, minder volledige bevrediging in stukken gereten te worden door de kracht van de genotzucht! Dat is werk, mijne vrienden, bijzonder zwaar werk!

INDUSTRIEEL

Zoals bij ons in de fabriek!

(*Gelach.*)

FAUST

Bijzonder zwaar werk! Mijn hele leven is het leven van een arbeider voor bijzonder zwaar genotswerk!

RECHTSE POLITICUS

Mijn leven was dat ook al altijd!

(*Gelach.*)

FAUST

Het enige leven, dat zin heeft, is toch eigenlijk alleen het leven van een arbeider voor bijzonder zwaar genotswerk! Die onophoudelijk totaal uitgeput door het bijzonder zware werk tegelijkertijd onophoudelijk totaal bevredigd is door het genot! Of die alleen maar als totaal uitgeputte totaal bevredigd is en alleen maar als totaal bevredigde totaal uitgeput! (*Hij valt op de grond. Applaus. De Dokter onderzoekt hem, gerustgesteld.*)

ALLEN

Verder! Verder! Wodka voor Faust! Hier met de wodka! Meer! Meer! Faust! Verder! Faust! Verder! (*Faust staat op. Applaus.*)

FAUST

Ik heb alles genoten!

ALLEN

Wij ook!

FAUST

Ik heb niets ongenoten gelaten!

ALLEN

Wij ook niet!

FAUST

Niets is ongenoten gebleven!

ALLEN

Heel juist! Niets is ongenoten gebleven! Niets zal ongenoten blijven!

FAUST

Alles, wat thuis volkomen ongenoten is gebleven, thuis volkomen ongenoten heeft moeten zijn, omdat niemand ervan op de hoogte was, niemand het erbij wist te slepen om te genieten – die nietswetende klootzakken – dat heb ik massaal erbij geslept en genoten! Mijn leven – een eindeloos erbij slepen en weg genieten, weg geslept zijn en erbij genoten! Alles, wat ik nog nooit heb gegeten, eet ik elke dag, mijne Dames en heren, elk uur zelfs, gerookte zalm, carciofo alla romana – kent u dat? – pure poëzie, in de ondergepiste hoeken van de toiletten waar de junken rondzwemmen met hun kapot geïnjecteerde lichamen, ja, ik vreet in mij naar binnen, wat ik krijg, biefstuk, de allerfijnste, met kilo's tegelijk, flinterdun gesneden met knapperig wittebrood, terwijl ik van tijd tot tijd het lendeveles van de inheemsen, dat ik altijd nog aan mijn hakken achter me aan sleep, van mijn schoenen schraap, - maar wie schraapt er niet? -, u staat toch ook voortdurend te schrapen, Mevrouw, om het lendeveles eindelijk van uw hakken af te krijgen, schraapt u maar! U kunt het ook weg laten rotten, ik heb er namelijk wel genoeg van, voortdurend iets af te moeten schrapen, nauwelijks heb je het ene afgeschraapt, het lendeveles, meteen hangt het andere al weer aan je hakken, het dijbeenvlees; heb je de hoofdhuidstukken van het middelbare-school-meisje eindelijk afgeschraapt, sta je meteen weer midden in de milt van de driejarige, op wie de hand van de moeder nog ligt, en dat plakt en plakt – u kent dat – of saltimbocca, dat zou ik elke dag kunnen eten – u niet? – arrosto di vitello al latte, een specialiteit uit Umbrië, ottimo! U ziet, ik houd van Italiaans, een topgenot, een feest voor het verhemelte, dat ik graag vier, ook onophoudelijk zou kunnen vieren – samen met de dorpsbewoonsters die nog altijd onder de tafels liggen met hun open buiken en zich aan hun foetussen vastklampen – met een fles Barolo Castellera 84 – kent u die? – een rode topwijn uit de Piëmonte, klassiek en edel, de klassiekste en edelste van allemaal die u hier nergens krijgt, mijne Dames en heren, die u speciaal per vliegtuig moet laten aanvoeren, die ik verscheidene keren per maand speciaal per vliegtuig laat aanvoeren, afwisselend met de onovertreffelijke, ook onovertroffen Brunello di Montalcino uit Poggia Antico! Dat is genot, mijne Dames en heren, dat is leven, dat heb ik altijd willen hebben, dat was altijd mijn droom, dat heb ik altijd gewenst, dat heeft mij nooit iemand laten wensen, dat heeft men mij tot in de wortels van de wensen uitgedreven gewenst – de Collio Sauvigno 89 bij de vis bijvoorbeeld uit Friuli, wat een witte wijn, die ik beslist boven de Soave Classico Calvarino 89 – en dat wil wat zeggen – verkies, onophoudelijk tiramisu naar binnen lepelend, maar met echte mascarpone, niet met alpenlandkaas, met Italiaanse, terwijl ik in mijn kinderjaren toch alleen griesmeelpap heb gekregen en aardappelen met reuzel! Ik ben er op vooruitgegaan, ik slomp, jawel, mijne Dames en heren, ik geniet, ik ben niet negatief, zoals de critici steeds weten te schrijven, die kunstklootzakken altijd weten na te kwebbelen, wat die altijd nakwebbelen, eentje kwebbelt voor en de rest kwebbelt na – wat er toch altijd een eendrachtig nagekwebbel in de wereld wordt aangeheven, hoe de wereld door een eendrachtig nagekwebbel altijd naar beneden gekwebbeld, de grond en de afgrond in wordt gekwebbeld – die Faust – pessimisme van het allerzwartste soort, depressief en verbitterd, de levenshater, de levens-verachter, de leven-in-de-lucht-laten-springer! Maar

dan vergist u zich ontzettend, altijd al heeft iedereen zich zo ontzettend mogelijk in mij willen vergissen, van kleins af aan was ik door niets anders omringd dan door een onophoudelijk zich-in-mij-hardnekkig-vergist-willen-hebben, terwijl ik toch absoluut volkomen anders ben dan verbitterd – kijkt u naar mij – levenshater, zie ik er zo uit? Ik maak me meester van ieder genot – wist u dat niet? – mijn lul steek ik in elke kut, is u dat nog nooit opgevallen? Vanaf het moment waarop mijn lul naar-binnen-steekbaar bleek te zijn, is hij toch onophoudelijk overal al naar binnen gestoken, terwijl ik thuis nooit van een naar-binnen-steken had gehoord, van een naar-binnen-steken in mij wel, daar heb ik altijd van gehoord, daar heb ik toch ook van geleefd – in mij heeft men immers onophoudelijk, sinds ik me kan herinneren en al lang daarvoor, nog voordat ik ben begonnen mij te herinneren, al het mogelijke naar binnen gestoken – maar dat ik van mijn kant uit ook ooit in staat zou zijn, zou kunnen zijn, iets naar binnen te steken, daarvan had ik nooit gehoord, nooit heb ik van het genot, dat ik daarbij zou kunnen hebben, bij iets ergens naar-binnen-steken, gehoord, altijd alleen maar van het genot, dat anderen hadden door bij mij iets naar binnen te steken – maar ik heb meteen, toen ik maar net had gehoord, dat er een genot moest zijn, het genot ook al bij de kladden gegrepen, vanaf dat moment bestond er ook een doorlopend naar-binnen-steken, vraagt u het aan Helga – ik kende haar nog niet eens als mens, wat ik wel kende, was het naar-binnen-steken, en ik had hem er al voor het leren kennen van welk mens dan ook bij haar naar binnen gestoken, dat klopt toch? – dat was een naar-binnen-steken! U ziet, niet dat ik mij in mijn genietingen heb laten beperken, mijne Dames en heren, mij zou laten beperken, integendeel, door de vrouw van mijn hart laat ik mij bijvoorbeeld graag hoogtepunten naar buiten pijpen, terwijl ik in alle rust het geleidelijk verdwijnen van een rat in het gezichtsvlees van een vrijwilliger gadesla, het gehap naar de oogappels, en hoe het beest geduldig probeert de hersenen door de oren naar buiten te krijgen – wat ik al aan konten heb geneukt, heremetijd, zoveel konten, heeft u nog niet eens aange-kleed gezien, als ik naakt heb geneukt – in een regen van brandbommen, als de vluchtelingen even kort sissen boven hun gymschoenen en meteen zijn ver-schrompeld tot een knapperige stuk uitgebakken vlees, de vrijgelatenen 's avonds voor hun vrouwen staan, de kinderen met donkere vlekken en gescheurde geslachtsdelen naakt op de tafels van de doktoren liggen met open achterwerk, bedekt met aan flarden gescheurde huisvrouwen – een wodka – de met de blote handen afgerukte kloten van de trambestuurders, de borstkassen, de krakend in stukken geslagen scheenbenen, de verkoelde, in stukken naar beneden dwarrelende voorhuiden van de asielzoekers, de borsten, die met het snijvlak naar boven altijd nog heen en weer over de stenen tegels van de ministeries glibberen ...! (*Hij valt om. Applaus.*)

INDUSTRIEEL

Verkocht, de hele collectie!

GALERIEHOUDSTER

Wanneer moet u de spullen hebben?

INDUSTRIEEL

Bij de opening van het rekencentrum! Drank! 25 Etages voor u! Inclusief ondergrondse parkeergarage! Alle schilderijen, die u hebt geschilderd, alle films, die u hebt gemaakt! Van boven tot beneden! High Tech en afgerukte kloten! That's it!

VROUW VAN DE INDUSTRIEEL

Autobomslachtoffers plastisch tegen de muren gestapeld, je weet wel, die esthetisch het meest uitgekiend de menselijke geest representeren!

GALERIEHOUDSTER

Ambivalenties!

VROUW VAN DE INDUSTRIEEL

Complexiteiten! Tegenspraak! En opheffing!

FAUST

Ik zie het! De bestanddelen van aan flarden gescheurde huisvrouwen opgevangen, opgeheven in menselijke constructiviteit, zo uitdrukking gevend aan de hoop, dat ook de bestanddelen van aan flarden gescheurde huisvrouwen niet altijd bestanddelen hoeven te blijven, maar, net zoals bestanddelen van de natuur in de architectuur, zich van hun kant weer kunnen samenvoegen tot volledige huisvrouwen!

INDUSTRIEEL

Grandioos! Dat moet u voor mij schilderen! Dat komt in de directiekamer!

FAUST

Hoe de stukken van borsten weer uit de hondemagen tevoorschijn komen door de slokdarmen heen en de vezels van de melkklieren met zich mee trekken, die tussen de tanden van de honden zijn blijven hangen en die opgewonden en nog vol pijn met hun uiteinden slaan, en nu mee terug mogen komen, zich weer, elkaar omhelzend met één enkele juichkreet, tot hele melkklieren samenvoegen, net zoals de borsten zich inclusief huid en vetweefsel weer tot hele borsten samenvoegen!

INDUSTRIEEL

Hij is toch onze grootste!

FAUST

En voor iedere verdieping van het rekencentrum nemen we als zwaartepunt een ander soort hersenen!

INDUSTRIEEL

Geniaal!

VROUW VAN DE INDUSTRIEEL

Ik houd van hem!

FAUST

Helemaal beneden de eruit gescheurde hersenen van kleine kinderen en helemaal boven de uitgeperste hersenmassa's van de gepensioneerden en op de ertussen liggende verdiepingen de nog bloedige, tamelijk vers naar buiten getrapte hersenhelftdelen. Dan het niet meer zo verse, maar nog wel bloedige, al wat oudere, al een beetje uitgedroogde, wat pastelkleuriger stuk van tegen de muur gevlogen oerhersenen, dan een verbrand stuk hersenen op de zitting van een autobus, dat zou heel kek zijn, vooral in contrast met ...

LERAAR

Dat zouden mijn leerlingen moeten horen!

GALERIEHOUDSTER

Misschien een rondleiding, de kunstenaar stelt zich graag ter beschikking!

FAUST

Ja zeker! Kom maar op met die kleine schatjes!

LERAAR

Voor nu we net aan zo'n soort project werken ...

VROUW VAN DE LERAAR

Dat zou fantastisch zijn!

LERAAR

Vormen van politiek engagement in de kunst, illusie en werkelijkheid, u weet...

FAUST

Natuurlijk!

LERAAR

Politieke noodzaak, partijdigheid...

FAUST

Eerlijkheid, spaarzaamheid, zoetigheid... (*Hij slaapt in.*)

VROUW VAN DE INDUSTRIEEL

Wilt u de wereld veranderen of niet? Dat zou toch interessant zijn.

MAN VAN DE GROENE POLITICA

Natuurlijk wil hij...

GROENE POLITICA

Laat hem nu toch antwoorden!

(*Galeriehoudster stoot Faust wakker.*)

FAUST

Niets anders! Vanaf het begin heb ik niets anders gewild dan het kapitalistische systeem veranderen, de vrije markteconomie afschaffen, het instituut van het huwelijk van meet af aan veranderen en afschaffen, het bankwezen afschaffen, het schoolwezen veranderen en afschaffen, het kunstbedrijf afschaffen en dan veranderen, de elektriciteitsbedrijven en de installatiebedrijven afschaffen, veranderen en weer afschaffen!

VROUW VAN DE INDUSTRIEEL

En de liefde?

FAUST

Afschaffen, veranderen, afschaffen en weer veranderen!

MAATSCHAPPELIJK WERKSTER

En de gevangenissen?

FAUST

Uitbreiden!

DOKTER

De ziekenhuizen?

FAUST

In brand steken!

GROENE POLITICA

De atoomcentrales?

FAUST

Verdrievoudigen!